

חק לישראל – פרשת אמור יום ה'

תורה – ויקרא פרק כא'

(כב) לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל: (כג) לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל: (כד) קרבן אלהיה מקדש קודשיתא ומן קודשיתא ייכול (כג) אך אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל את מקדשי כי אני יהוה מקדשם: (כג) אך אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל את מקדשי כי אני יהוה מקדשם: (כג) ברם לפרכתא לא יעול ולמדבחה לא יקרב ארי מומא ביה ולא יחל ית מקדשי ארי אגא יי מקדשהו:

(כד) וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל: (כד) וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל: (כד) ומליל משה עם אהרן ועם בנותי ועם כל בני ישראל:

כב (א) וידבר יהוה אל משה לאמר: (א) וידבר יהוה אל משה לאמר: (א) ומליל יי עם משה למימר:

(ב) דבר אל אהרן ואל בניו ויגזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו את שם קדשי אשר הם מקדשים לי אני יהוה: (ב) דבר אל אהרן ואל בניו ויגזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו את שם קדשי אשר הם מקדשים לי אני יהוה: (ב) מלל עם אהרן ועם בנותי ויפרשו מקודשיתא דבני ישראל ולא יחללו ית שמא דקודשי די אגו מקדשיו קדמי אגא יי:

רש"י

(כב) מקדשי הקדשים – אלו קדשי הקדשים: ומן הקדשים יאכל – אלו קדשים קלים. ואם נאמרו קדשי הקדשים למה נאמרו קדשים קלים (ת"כ. זכחים קא) אם לא נאמרו הייתי אומר בקדשי הקדשים יאכל בעל מום שמנינו שהותרו לזר שאכל משה בשר המלואים אכל בחזה ושוק של קדשים קלים לא יאכל שלא מנינו זר חולק בהן לכך נאמרו קדשים קלים. כך מפורש בזכחים:

(כג) אך אל הפרכת – להזות שבע הזאות שעל הפרכת: ואל המזבח – יט החילון ושניהם הוצרכו להכתב ומפורש בת"כ: ולא יחלל את מקדשי – שאם את מקדשי – מחוללת להפסל: (כד) וידבר משה – המלוא הזאת: אל אהרן וגו' ואל כל בני ישראל. להזהיר בית דין על הכהנים (ת"כ):

(כד) ויגזרו – אין נזירה אלא פרישה וכן הוא אומר (יחזקאל יד) ויגזרו מאחרי (ישעיהו א) נזרו אחר יפרשו מן הקדשים בימי טומאתן. ד"א ויגזרו מקדשי בני ישראל אשר הם מקדשים לי ולא יחללו את שם קדשי סרס המקרא ודרשהו: אשר הם מקדשים לי – לרבות קדשי כהנים עלמון:

נביא – יחזקאל פרק מה' ח'–ט'

(ה) וחמשה ועשרים אלהי ארץ ועשרת אלפים רחב יהיה (והיה) ללויים משרתי הבית להם לאחזה עשרים לשבת: (ה) ועשרין וחמשה אלפין אורכא ועשרא אלפין פותיא ויהי לליואי משמשי ביתא להון לאחסנא עשרין לשבן:

(ו) ואחזת העיר תתנו חמשת אלפים רחב וארץ חמשה ועשרים אלהי לעמנת תרומת הקדש לכל בית ישראל יהיה: (ו) ואחסנת קרתא תתנון חמשה אלפין פותיא ואורכא עשרין וחמשה אלפין לקביל אפרשות קודשא לכל בית ישראל יהי:

חק לישראל – פרשת אמור יום ה'

(ו) וְלִנְשִׂיא מִזְבֵּחַ וּמִזְבֵּחַ לְתַרְוֹמַת הַקֹּדֶשׁ וְלֵאֲחֻזַּת הָעִיר אֶל פְּנֵי תַרְוֹמַת הַקֹּדֶשׁ וְאֶל פְּנֵי אֲחֻזַּת הָעִיר מִפְּאֵת יָם יָמָה וּמִפְּאֵת קְדִימָה קְדִימָה וְאַרְבָּה לְעֵמֹת אֶחָד הַחֲלָקִים מִגְּבוּל יָם אֶל גְּבוּל קְדִימָה: (ו) וְלִרְבָּא מִכָּא וּמִכָּא לֵאפְרֻשׁוֹת קוּדְשָׁא וְלֵאֲחַסְנַת קֶרְתָּא לְקַבִּיל אֲפְרֻשׁוֹת קוּדְשָׁא וְלְקַבִּיל אֲחַסְנַת קֶרְתָּא מִרוּחַ מַעֲרֵבָא מַעֲרֵבָא וּמִרוּחַ מְדִינְחָא מְדִינְחָא וְאוּרְכָא לְקַבִּיל חַד מִן חוֹלְקֵיָא מִתַּחֲוּם מַעֲרֵבָא עַד תַּחֲוּם מְדִינְחָא:

(ח) לְאַרְצֵי יִהוּדָה לֹא לְאַחֲזָה בְּיִשְׂרָאֵל וְלֹא יִזְנֶה עוֹד נְשִׂיָאֵי אֶת עַמֵּי וְהָאָרֶץ יִתְּנֶנּוּ לְבֵית יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְטֵיהֶם: (ח) דָּא אֲרַעָא תְּהִי לְרַבָּא לֵאֲחַסְנַתָּא בְּיִשְׂרָאֵל וְלֹא יִנְיֻסוּן עוֹד רַבְרַבֵּי יַת עַמֵּי וְאֲרַעָא יִתְּנֻן לְבֵית יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְטֵיהוֹן:

(ט) כִּי־אָמַר אֲדֹנָי יְיָהוָה רַב לָכֶם נְשִׂיָאֵי יִשְׂרָאֵל חָמָס וְשׂוֹד הִסִּירוּ וּמִשְׁפָּט וּצְדָקָה עָשׂוּ הָרִימוּ גְרֻשְׁתֵּיכֶם מֵעַל עַמֵּי נְאֻם אֲדֹנָי יְיָהוָה: (ט) כַּדְנָן אָמַר יי אֱלֹהִים סָגִי לְכוּן רַבְרַבֵּי יִשְׂרָאֵל דְּטַפָּא וּבּוּזָא אַעֲדוּ וּדִין דְּקִשׁוּט וּזְכוּ עֵבִירוּ סְלִיקוּ תַקְלַתְהוֹן מִגּוּ עַמֵּי אָמַר יי אֱלֹהִים:

רס"י

קנים כשאר כל חלק וחלק ומאותה רצועה הוא תורם באמצעותה ג' רצועות הללו האמורות למעל' שהם כ"ה אלפים על כ"ה אלפים והעודף עליהם למזרח עד סוף הגבול הארץ וכן למערב יהיה לנשיא מזה ומזה למזרח ולמערב. אל פני תרומת הקדש ואל פני אחוזת העיר – כנגד כל רחב שלשה הרצועות המובדלות לתרומת הקדש של רצועת הכהנים והלוים ואחוזת העיר. מפאת ים ימה – ממערב תרומת הקדש והעיר עד מערב הגבול. ומפאת קדמה קדימה – וממזרח התרומה למזרח ממזרח לעומת אחד החלקים של שבטי' המפורשין בסוף הספר שהם מגבול ים של ארץ ישראל עד גבול קדים:

(ח) לארץ יהיה לו לאחוזת – ת"י דא ארעא תהא רבא לאחסנתא. ולא יזנו – לשון אונאת ממון שגזולין את נחלתם:

(ט) הרימו גרושותיכ' – סלקו את שאתם מגרשים את עמי מנחלתם:

(ה) וחמשה ועשרים אלף – קנים אורך ועשרת אלפים רחב תרימו רצועה אחת אלל זו בדומה של זו לאורך הלוים כך מפורש בסוף הספר שהיא בדומה, מאלתי, כ' לשכות יהיה ללוים בהיקף המקדש לשמור הבית ולנוי ומותר הרצועות יעשו לרכיזה, תו':

(ו) ואחוזת העיר – בהיקף העיר אחוזת מושב חול שלה לבנות בה ישראל בתים. תתנו חמשה אלפים רחב – בדומה של שנייה ואורך כמדת שתי הרצועות נמלאת כל התרומה מרובעת כ"ה על כ"ה אלפים. לעומת תרומת הקדש – כלומר במדת אורך רצועות תרומת הקדש. לכל בית ישראל יהיה – אותה רצועה שלישית תהיה מושב לזרים:

(ז) ולנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאחוזת העיר – בסוף הפרשה הוא חולק את ארץ ישראל ממזרחה למערבה ל"ג רצועות י"ג למנין השבטים וכל אחת עשרים וחמש אלף קנים רחב וארכן כאורך כל ארץ ישראל ורצועה אחת לתרומה ארכה מן הגבול מזרח ועד גבול מערב ורחבה כ"ה אלפים

חק לישראל – פרשת אמור יום ה'

כתובים – משלי פרק כח' ו'–י'

- (ו) טוב רש הולך בתמו מעקש דרכים והוא עשיר: (ו) טב מסכינא דמהלך בתמימותיה מן הוא דמעקמן ארחתיה והוא עתיר:
- (ז) נוצר תורה בן מבין ורעה זוללים יכלים אביו: (ז) דנטר אוריתא ברא הוא דמתבין ודמתחבר לזוללי מחמץ אבוי:
- (ח) מרבה הונו בנשך ובתרבות (ותרבות) לחונן דלים יקבצנו: (ח) דמסגיע מזוליה בנוכתתא וברביתא למן דמרחם על מסכני מכנשיה:
- (ט) מסיר אָזנו משמע תורה גם תפלתו תועבה: (ט) דמסכיר אודניה דלא נשמע אוריתא אף עלותיה מרחקא היא:
- (י) משגה ישרים בדרך רע בשחותו הוא יפול ותמימים ינחלו טוב: (י) דמשגי תריצי בארחא בישתא בגמוצא הוא נפל ושלמי ותמימי נרתון טבתא:

רס"י

- (ו) טוב רש – אף עני שבתורה. והולך בתומו – צמעשים טובים:
- (ז) ורעה זוללים – מחבר לו זוללים והוא לשון רעים:
- (ח) מרבה הונו בנשך ותרבות לחונן לים – (ז) בשחותו – מלשון שחת:

משנה – חולין פרק ד'

- (א) בהמה המקשה לילד והוציא העבד את ידו והחזירה, מתר באכילה. הוציא את ראשו, אף על פי שהחזירה, הרי זה כילוד. חותך מעבד שפמעה, מתר באכילה. מן הטחול ומן הפליות, אסור באכילה. זה הפלל, כל דבר שהוא גופה, אסור. שאינו גופה, מתר:
- רע"ב** – (א) בהמה המקשה כו' מותר באכילה – העובר כולו ואפילו מקום חתך של אבר. דאם הוציא ידו ולא החזירה, כריך להניח ממה שצפנים לכל החיון ולחותכו, שמקום החתך הבדלת החיון והפנימי אסור, מפני שהוא עומד על שפת הרחם. אבל החזירה אין כריך לחתוך לכל פנים, אלא מנמס וחותר ומקום חתך מותר. דמאי טעמא נאסר האבר כשיצא לחוץ, משום ובשר בשדה טריפה, בשר שיצא חוץ למחילתו שהוא לו שדה, טריפה. מה טריפה כיון שנטרפה שוב אין לו היתר, אף בשר כיון שיצא חוץ למחילתו שוב אין לו היתר. ומקום חתך לא
- לא חוץ למחילתו, הלכך מותר כשהחזירה קודם שחיטה, דקרינן ביה בהמה צבהמה תאכלו: הרי הוא כילוד – ותו לא מהני ליה שחיטת אמו, וכריך שחיטה לעצמו אם נמלא חי. ואם נמלא מת הרי הוא כנבילה: חותך מעובר שצמעה – והניח החתיכה בחובה, מותר בשחיטת הבהמה ולא נאסר משום אבר מן החי: מן הטחול ומן הפליות – של בהמה עצמה: אסור באכילה – ואע"פ שהניחו צבהמה לא הותר בשחיטתה. ולהכי נקט טחול וכליות, משום דמידי דלא מיטרפא צבו הוא:

חק לישראל – פרשת אמור יום ה'

(ב) המבפרת המקשה לילד, מחתף אבר אבר ומשליך לפלבים. יצא רבו, הרי זה יקבר, ונפטרה מן הבכורה:

הרוב חלה קדושה עליו, דקרינו ביה אשכר יולד: ונפטרה מן הבכורה – שהבא אחריו אינו בכור, בין שילא ראשון אבר אבר ובין שילא רוב כאחד, דהא שני לאו פטר רחם האל:

רע"ב – (ג) המזכרת המקשה לילד – זפרט רחם שלה, מותר לחתוך אבר אבר כשהוא יולא ראשון ראשון: ומשליך לכלבים – דכל כמה דלא נפק רובא לא קדיש: ילא רובו – כאחד, וחתכו: הרי זה יקבר – דצליחת

(ג) בהמה שמת עברה בתוך מעיה והושיט הרועה את ידו ונגע בו, בין בבמה טמאה, בין בבמה טהורה, טהור. רבי יוסי הגלילי אומר, בטמאה, טמא. ובטהורה, טהור. האשה שמת ולדה בתוך מעיה ופשטה חיה את ידה ונגעה בו, החיה טמאה טמאת שבעה, והאשה טהורה עד שייצא הולד:

אינה מטמאה, אלא חיזה, זה עובר שבטמאה טמא, ובטהורה טהור מקל וחומר. ובטמאה טמא דליכא קל וחומר ולא דרשינן הקיפא. ואין הלכה כר' יוסי: החיה טמאה טומאת שבעה – ומדרבנן, גזירה שמה יוליא העובר את ראשו חוץ לפרוזדור והרי הוא כילוד ומטמא, והחיה סבורה שעדיין הוא במעיה ואחי לטהורי. אצל ברועה שהושיט ידו למעי בהמה דקתני מתניתין טהור, ליכא למגזר הכי, מפני שהרחם של בהמה גלוי וכי מפיק חזי ליה: והאשה טהורה עד שילא הולד – דאשה מרגשת בעלמה כשמוציא ראשו חוץ לפרוזדור, ולא אחי לטהורי:

רע"ב – (ג) בהמה טהורה טהור – מקל וחומר ומה אם הועילה לו מחילת אמו להחירו באכילה בשחיטתה אע"פ שהוא מת, לא תועיל לו כשהיא חיה לטהרו מלטמנה. ובהמה טמאה מנלן, דאמר קרא (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה, זו בהמה טמאה. אשכר היא לכס לאכלה, זו בהמה טהורה. איתקש בהמה טמאה לבהמה טהורה, מה בהמה טהורה עוברת טהור, אף בהמה טמאה עוברת טהור: ר' יוסי הגלילי אומר בטמאה טמא – ומפיק לה מקרא דכתיב (סם ה) או נפש אשר הגע בכל דבר טמא או נבלת חיה טמאה או נבלת בהמה טמאה, וכי נבלת בהמה טמאה מטמאה, ונבלת בהמה טהורה

(ד) בהמה המקשה לילד והוציא עבר את ידו וחתכה ואחר כך שחט את אמו, הבשר טהור. שחט את אמו ואחר כך חתכה, הבשר מגע נבלה, דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים, מגע טרפה שחוטה. מה מצינו בטרפה ששחיטתה מטהרתה, אף שחיטת בהמה תטהר את האבר. אומר להם רבי מאיר, לא, אם טהרה שחיטת טרפה אותה דבר שגופה, תטהר את האבר דבר שאינו גופה. מניין לטרפה ששחיטתה מטהרתה, בהמה טמאה אסורה באכילה, אף טרפה אסורה באכילה. מה בהמה טמאה אין שחיטתה מטהרתה, אף טרפה לא תטהרנה שחיטתה. לא. אם אמרת בבמה טמאה שלא היתה לה שעת הבשר, תאמר בטרפה שהיתה לה שעת הבשר. טול לה מה שהבאת, הרי שנולדה טרפה מן הבטן מנין. לא. אם אמרת בבמה טמאה שכן אין במינה שחיטה, תאמר בטרפה שיש במינה שחיטה. בן שמונה חי, אין שחיטתו מטהרתו, לפי שאין במינה שחיטה:

חק לישראל – פרשת אמור יום ה'

בחורת כהנים, לכל הבהמה אשר היא מפרסת פרסה וגו', כל הנוגע בהם יטמא, להביא בהמה טמאה שלא חטאה שחיטה: תאמר בטריפה שהיתה לה שעת הכושר – לכיון לחל עלה תורת שחיטה, תו לא פקעה מינה והוא בכלל שאר לאו וזקק: טול לך מה שהבאת – טול מכאן ראהו זו שהבאת: הרי שנוכח טריפה מן הבטון מנין – שחטאה: איש שחיטה שחיטה – הלכך לא נפקא מכלל לאו וזקק. אבל בן שמונה חי שנוכח מבהמה חיה אין לנו בזה לטהר אפילו נשחט, לפי שאינו בכלל זקק ולא. והלכה כחכמים: (בן שמונה חי – אם נולד ושחטו, אין שחיטתו מטהרתו מידי נבילה, שאין שחיטה מועלת בן שמונה. אלא כשהוא צמעי אמו נותר בשחיטת אמו):

(ה) השוחט את הבהמה ומצא בה בן שמונה חי או מת, או בן תשעה מת, קורעו ומוציא את דמו. מצא בן תשעה חי, טעון שחיטה, וחייב באותו ואת בנו, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, שחיטת אמו מטהרתו. רבי שמעון שזורי אומר, אפילו בן שמונה שנים וחורש בשדה, שחיטת אמו מטהרתו. קרעה ומצא בה בן תשעה חי, טעון שחיטה, לפי שרא נשחטה אמו:

דמו לא גרע מדם האיברים דקיימא לן במסכת כריתות דם האיברים עובר בלא תעשה: טעון שחיטה – דחדשים גרמי לשוייה בהמה באנפי נפשה ולא אתרבי מכל בבהמה תאכלו: וחייב בלוחו ואת בנו – שלא ישחטו ביום ששחט את אמו: וחכמים אומרים שחיטת אמו מטהרתו – דחדשים ולידה גרמי: ר' שמעון שזורי כו' – לדברי חכמים כיון שהלך על גבי קרקע טעון שחיטה מדרבנו, דלחי לאחלופי לאכול בהמה בלא שחיטה. ור' שמעון שזורי מתיר אפילו לאחר שהפריס על גבי קרע. והלכה כחכמים: קרעה – לבהמה בלא שחיטה:

רע"ב – (7) הנזר טהור – זקק העובר טהור, שאין בהמה מקבלת טומאה מחיים: הנזר מגע נבילה – זקק העובר מגע אבר מן החי, שהוא מטמא כנבילה: מגע טריפה שחטה – שהשחיטה אע"פ שאינה מתרת האבר באכילה, מטהרתו מידי נבילה והוא כטריפה שחטה שאינה מטמאה מן התורה אלא מדרבנו במוקדשין: הכי גרסינו, אף שחיטת בהמה טהור את האבר – ולא גרסינו את העובר: לא אם טיהרה שחיטת טריפה אותה – מן הדין הוא שהרי דבר שגופה: ומנין לטריפה ששחיטה מטהרתה – לשמא אינה מטהרתה ומן הדין אינה מטהרתה, שבהמה טמאה אסורה באכילה וטריפה אסורה באכילה, ומה טמאה אין שחיטתה מטהרתה מלטמא, להכי תניא

רע"ב – (ה) ומוציא את דמו – דחלבו בלבד הוא דשרי. כדתניא בחורת כהנים, כשהוא אומר חלב ושתי כליות באשם שאין לריך לומר דמקל וחומר הוה ילפינן לה, ומה שלמים שאין כל מינן טעון אלוה, הרי הן טעונים חלב ושתי כליות. אשם שכל מינו טעון אלוה, אינו דין שיטענו חלב ושתי כליות. ומה תלמוד לומר. אלא לומר לך מה חלב ושתי כליות האמור באשם מוצא מכלל שליל, שאינך יכול לומר חלב שליל הגמול באשם יקריב, שהרי אין אשם בא נקבה, אף כל אפילו בקרבנות הבאים נקבה, חלב האמור בהן מוצא מכלל שליל. וכיון דאין חלב שליל קרב בכל הקרבנות, שרי באכילה. אבל

(ו) בהמה שניחתיבו רגליה מן הארבוה ולמטה, בשדה. מן הארבוה ולמעלה, פסולה. וכן שנטל צמת הגידין. נשבר העצם, אם רב הבשר קיים, שחיטתו מטהרתו. ואם לאו, אין שחיטתו מטהרתו:

עלמות בירך. התחתון הוא עלם הנחתך עם הפרסות כשמפשיטין הבהמה ואותה רכובה

רע"ב – (ו) בהמה שנחתכו רגליה – האחרונים: מן הארכובה ולמטה – שלשה

חק לישראל – פרשת אמור יום ה'

טריפה, שאין אומרים בטרפות זו דומה לזו, שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיתה, ולא נאסרה בהמה זו מפני שהיא חתוכה רגל ממקום זה, אלא מפני שנחתכו הגידין, שחתיכתן היא מכלל הטריפות. ומקום לומת הגידין הוא מתחיל מן המקום שהן נראים קשים ולבנים עד המקום שיתחילו להתרכך ולהתאדם: לומת הגידים – הם שלשה חוטים לבנים ובהמה לומתים ומחוברים יחד, אחד עצה ושנים דקים. ואם ניטל האחד העצה לבדו, אין זה ניטל לומת הגידין, שהרי נשארו שנים. ואם ניטלו שנים הדקים ממקומם מותרת שהרי האחד העב גדול משניהם והרי לא ניטל כל הלומת אלא מיעוטם. ואם נחתך רובו של כל אחד מהן, טריפה. ואין צריך לומר אם נחתכו כולן או ניטלו כולן. ובעוף הם ששה עשר חוטים לבנים. אפילו לא נחתך אלא רובו של אחד מהן, טריפה: נשבר העצם – למטה מן הארכובה במקום שאין עושה אותה טריפה: אם רוב הברז קיים – דהיינו שערור ובשר חופים רוב עביו ורוב הקיפו של שבר. דזמנין דמשכחת ליה זה בלא זה כגון שמרחיב מלד אחד ומיכר מלד אחר שין העצם עגול, הלכך דעי לתרוייהו: שחיתתו מטהרתו – לאבר שאין עור ובשר חופים את רובו, אין שחיתתו מטהרתו. ואע"ג דבהמה מותרת, הוי אבר אסור משום ובשר בשדה טריפה, כדלמרינן (דף עג) להביא אבר ובשר המדולדלים. ואם נשבר העצם מן הארכובה ולמעלה במקום שעושה אותה טריפה, אם רוב בשר קיים, אבר ובהמה מותר. ואם לאו, אבר ובהמה אסור. ודין העוף כדון בהמה לדבר זה:

נקראת ארכובה הגמכרת עם הראש, ובלשון לע"ז קורין אותו פרק יינוקל"ו, ובערבי דוקב"א. ולמעלה הימנה עצם האמצעי ולומת הגידים בתחתיתו סמוך לפרק ארכובה הגמכרת עם הראש. והעליון היא קולית התחובה באליה. והפרק שבין סוף הקולית לראש העצם האמצעי ניכר ונראה בגמל כשהוא רובץ יותר מבשאר בעלי חיים. ומן הארכובה ולמטה דקתני צמתניתין שהיא כשרה היינו מתחילת הארכובה הגמכרת עם הראש ולמטה. ומן הארכובה ולמעלה דהיינו מסוף העצם האמצעי שהוא מקום לומת הגידים בכל מקום שנחתך הרגל משם ולמעלה טריפה: וכן שניטל לומת הגידין – אפילו לא נחתך הרגל שלא נשבר העצם אלא שניטל לומת הגידים, טריפה. כך פירשו קל"ת אמוראים משנה זו בגמרא. ושיטה זו תפסו רבותי עיקר והורו שבכל מקום שחתך הרגל למעלה מהארכובה התחתונה שקורין בלע"ז יינוקל"ו בין במקום לומת הגידין בין למעלה מלומת הגידין, טריפה. אבל רמב"ם ורב אלפס רבו, תפסו עיקר הפירוש האחר שמפרש מן הארכובה ולמטה כשרה, מן הארכובה ולמעלה פסולה, דהכי קאמר, למטה מהארכובה העליונה שהיא הקולית התחובה באליה, ולא למטה מיד הסמוך לו אלא למטה מעצם האמצעי כולו דהיינו בעצם התחתון, ודאי כשרה. למעלה מן הארכובה דהיינו בקולית, ודאי טריפה כל מקום שיחתך. וכן שניטל לומת הגידין, כלומר, ובעצם האמצעי יש מקום שהיא טריפה כגון בלומת הגידין, ויש מקום שהיא כשרה כגון למעלה מן הלומת. ואל תתמה היאך אי פסיק לה, למעלה מן הלומת בעצם האמצעי כשרה, וכשתשפיל לחתכה בלומת

(ו) הַשׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה וּמֵצֵא בָּהּ שְׁלֵיָא, נֶפֶשׁ הַיָּפָה תֹּאכְלָנָהּ, וְאֵינָהּ מִטְמְאָה לֹא טְמֵאָת אֶבְלִין וְלֹא טְמֵאָת נְבִלוֹת. חֹשֶׁב עָלֶיהָ, מִטְמְאָה טְמֵאָת אֶבְלִין אֶבֶל לֹא טְמֵאָת נְבִלוֹת. שְׁלֵיָא שְׁיִצְתָּהּ מִקְצֵתָהּ, אֲסוּרָה בְּאֵבֶלָהּ. טִימֵן וְלֹד בְּאֵשָׁה, וְטִימֵן וְלֹד בְּבִהֶמָה. הַמְּבַבְרֵת שְׁהַפִּילָה שְׁלֵיָא, יִשְׁלִיכֶנָה לְבָלָבִים. וּבַמְּקוֹדְשִׁין, תִּקְבְּרָה. וְאֵין קוֹבְרִין אוֹתָהּ בְּפִרְשֵׁי דְרִבִּים, וְאֵין תּוֹלִין אוֹתָהּ בְּאֵילָן, מִפְּנֵי דְרִבִּי הָאֱמֹרִי:

חק לישראל – פרשת אמור יום ה'

כילוד: והכי גרסינו, סימן ולך באשה וסימן ולך צבהמה: המצבת – זהו פטר רחם שלה: ישליכנה לכלבים – שאין קדושה בה. לאע"ג דאין שליח בלל ולל, הכא רובא לאו צת מיקדשא היא, דלילמא נקבה הוות או נדמה הוה ולל קדיש: ובמוקדשין – כגון צבהמת שלמים שהפילה שליח: תקצר – דכיון דאין שליח בלל ולל, קדשה דבין זכר ובין נקבה דנפיק מצבהמת הקדש קדיש: צפרשת דרכים – מקום שהדרכים מתפרקים לשנים, ודרך המנחשים לקברה שם כדי שלא תפיל עוד: דרכי האמורי – ניוחש. וכתיב לא תעשה כמעשיהם:

רע"ב – (ז) שליח – כמין כים שהעובר מונח בתוכו: נפש היפה – שאין דעתו קאה צה מחמת מילואם: תאכלנה – ולא אמרינן אבר מן החי הוא. אלא גם היא ניתרת בצחיטת האם: ואינה מטמאה – ללא חשיבא אוכל: ולא טומאת נבילות – אם מתה הצבהמה: מטמאה טומאת אוכלין – אם נגעה בטומאה. דמחשבה משויא לה אוכל. אצל טומאת נבילות לא, דלאו צקר הוא אלא כשאר אוכל בעלמא הוא: אסורה באכילה – ואע"ג דלא נפק אלא פורתא ופשיטא לכל מיחוי הולד לא היה שם, מכל מקום חיישינן שמה באותו מקלח ילא ראש הולד והרי הוא

גמרא – חולין דף פד' ע"ב

הרוצה שיתעשר יעסוק בבהמה דקה אמר רב חסדא מאי דכתיב ועשתרות צאנך שמעשרות את בעליהן ואמר רבי יוחנן כסא דחרשין ולא כסא דפושדין והני מילי בכלי מתכות אבל בכלי חרש לית לן בה ובכלי מתכות נמי לא אמרן אלא דלא שדי בהו ציביא אבל שדי בהו ציביא לית לן בה וכי לא שדי בהו ציביא נמי לא אמרן אלא דלא ציץ אבל ציץ לית לן בה ואמר רבי יוחנן מי שהניח לו אביו מעות ורוצה לאבדן ילבש כלי פשתן וישתמש בכלי זכוכית וישכור פועלים ואל ישב עמהן ילבוש כלי פשתן בכיתנא רומיתא וישתמש בכלי זכוכית בזוגיתא חירותא וישכור פועלים ואל ישב עמהן בתורי דנפיש פסידיהו דרש רב עוירא זימנין אמר לה משמיה דרבי אמי וזימנין אמר לה משמיה דרבי אסי מאי דכתיב טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט לעולם יאכל אדם וישתה פחות ממה שיש לו וילבש ויתכסה במה שיש לו ויכבד אשתו ובניו יותר ממה שיש לו שהן תלויין בו והוא תלוי במי שאמר והיה העולם:

רש"י על הגמרא

שהעושה אלה מאבד ממון ויזהר אדם מהם: כיחנא רומיתא – יקר היה: צחורי – ישכור פועלים וימסור להן שוורים שלו לחרוש והם יכחישו השוורים ויסקצום ציערות וצכרמים והמלאכה לא תעלה לכלום שאין חוששין לכך: טוב איש חונן – לים ומלוה אותם וטוב המכלכל דבריו במשפט לפי היכולת

כסא דחרשין ולא כסא דפושדין – טוב לשחות כוס של מכספות ולא לשחות כוס של מים פושדין שרעים הם לגוף: איביא – שרשי עשבים ותצלון: איץ – הרתיח: מי שהניח לו אביו מעות – כלומר מי שלא טרח בממון וקל צעיניו לאבדו זהו איבודו: ילבש כלי פשתן – שהן יקרים ולפי דרכנו למדנו

חק לישראל – פרשת אמור יום ה'

הוא עומד על כרכיו ולא בכל תאווה לבו: וילבש ויתכסה לפי היכולת שלא יתצייש ויכבד פחות ממה שיש לו – פחות מכדי היכולת: אשתו יותר מלפי היכולת:

זוהר – אמור דף צ"ו ע"א

וביום (במדבר כח) הפפורים בהקריבכם מנחה חדשה ליי בשבועותיכם מקרא קדש יהיה לכם וגו'. רבי שמעון פתח, (דברי הימים א טז) אז ירננו עצי היער מלפני יי כי בא לשפוט את הארץ. זכאה חולקיהון דאינון דמשתדלי באורייתא יממא ולילי, דיידעין ארחוי דקודשא בריה הוא, ואתאחדן בשמיה (כל יומא). ווי לאינון דלא משתדלי באורייתא, דהא לית לון חולקא בשמא קדישא, ולא אתאחדן ביה, לא בהאי עלמא, ולא בעלמא דאתי. מאן דזכי בהאי עלמא, זכי בעלמא דאתי. דהכי תנינו, (שיר השירים ז) דובב שפתי ישנים, אף על גב דאינון בההוא עלמא, שפנותיהו מרחשן תמן אורייתא: תא חזי, עד השתא אקריבו ישראל תבואת הארץ, תבואת הארץ ודאי. ואתעסקו ביה, ואתקשרו בההוא קשורא. ואף על גב דדינא אשתכח, דינא בשלמא אשתכח ביה. (ס"א דעלמא אתנהיג ביה) ואקריבו שעורים, בגין דאיהו קדמא מכל שאר תבואה, ומן קדמא מתקרבא, ולא מההוא דמתאחד, דהא אחידו קדמא, דישראל אתאחדו ביה בקודשא בריה הוא, הכא הוא. אמר קודשא בריה הוא, אנא יהבית לכו מן במדברא, מההוא אתר דאקרי שמים, דכתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ואתון מקרבין קמאי שעורים:

ורוא דמלה, זאת תורת הקנאת, חסר. אזהרותא לנשי עלמא, דלא ישטון תחות בעליהון. ואי לאו, קמח שעורים זמינא לקרבא. וממלה חדא, אשתמודע מלה אחרא. זכאה חולקיהון דישראל, דהא פנסת ישראל לא שקרת במלכא קדישא לעלמין. פנסת ישראל תוהת, (במדבר ה) אשר תשטה אשה תחת אישה, בגין כף דינא דהאי אתתא (דף צ"ו ע"ב) מאתרהא קא אתיאי. ומאן הוא אתרהא ההוא דכתיב בה (משלי לא) אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה. (משלי יב) אשת חיל עטרת בעלה:

וההוא קמח שעורים, דאייתית ההיא אתתא, מנחת קנאת אתקרי, חסר, פנסת ישראל הכי אקרי. ועל דא, בפנחס פתיב, (במדבר כה) תחת אשר קנא לאלהיו, דקנאה הכא אתאחד, דמאן דמשקר בהאי ברית, קנאה אתערת עליה, ועל דא קנאין פוגעין בו. תא חזי, קמח שעורים, האי עומר, דכיון דהוה מטא לריחוי דגרוסות, מפיקין מניה עשרון מנופה ביי"ג נפה: ודא שבע שבתות תמימות, לבתר דסלקין שבע שבתות אליו, אתא מלכא קדישא לאזדוגא בה בפנסת ישראל, ואורייתא אתיהיבת. וכדין אתעטר מלכא ביחודא שלימים, ואשתכח אחד לעילא ותתא. וכד אתער מלכא

חק לישראל – פרשת אמור יום ה'

קדישא, ומטא זמנא דאורייתא. כל אינון אילנין דמבכרי אבייהו, סלקין שירתא. ומאי אמרי בשעתא דמלקטי להון, פתחי ואמרי, (תהלים קג) יי' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה. (תהלים לו) יי' ב'השמים חסדו. וכתוב, (ישעיה נה) וכל עצי השדה ימחאו כף:

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק ד'

(א) חמשה דברים מעכבין את התפלה אע"פ שהגיע זמנה טהרת ידים וכיסוי הערוה וטהרת מקום תפלה ודברים החופזים אותו וכוונת הלב:
 (ב) טהרת ידים כיצד רוחץ ידיו במים עד הפרק ואחר כך יתפלל היה מהלך בדרך והגיע זמן תפלה ולא היה לו מים אם היה בינו ובין המים ארבעה מילין שהם שמונת אלפים אמה הולך עד מקום המים ורוחץ ואחר כך יתפלל היה בינו ובין המים יותר על כן מקנח ידיו בצרור או בעפר או בקורה ומתפלל:
 (ג) במה דברים אמורים לפניו אבל אם היה מקום המים לאחוריו אין מחייבין אותו לחזור לאחוריו אלא עד מיל אבל אם עבר מן המים יותר אינו חייב לחזור אלא מקנח ידיו ומתפלל במה דברים אמורים שאינו מטהר לתפלה אלא ידיו בלבד בשאר תפלות חוץ מתפלת שחרית אבל שחרית רוחץ פניו ידיו ורגליו ואחר כך יתפלל ואם היה רחוק מן המים מקנח ידיו בלבד ואחר כך יתפלל:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גר גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רזל, צדיקה בת שרה ז"ל.